

“ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД
Счетоводна политика и обяснителни бележки
към Междинен финансов отчет
към 31 Декември 2020 г.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

I.ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	3
II. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	3
III.ПОЯСНЕНИЯ ПО ОТЧЕТИТЕ	35
1.ИМОТИ МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ	35
2.НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	37
3.НЕТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ	39
4.ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	39
5.МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ И ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	42
6.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	43
7.АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ	43
8.ПРЕОЦЕНЪЧЕН РЕЗЕРВ	43
9.ЗАЕМИ	45
10.ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	46
11.ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	47
12.ПРИХОДИ	47
13.РАЗХОДИ	48
14.ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ	48
15.РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	50
16.ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ	51
17.ДИВИДЕНТИ НА АКЦИЯ	51
18.УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	52
19.СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	52
20.ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ НА КЛЮЧОВИЯ УПРАВЛЕНСКИ ПЕРСОНАЛ	52
21.УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	52
22. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА	54

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

1. Фирменно наименование

“Чайкафарма Висококачествените Лекарства” АД е търговско дружество, учредено и развиващо дейността си съгласно разпоредбите на Търговския закон и е регистрирано с решение на Окръжен съд гр. Варна, постановено по фирмено дело № 1096 от 14.03.2000 г. С Решение на ВОС № 8866 от 10.10.2007 г. и Определение на СГС от 09.11.2007 г. се промени седалището и адреса на управление – от гр. Варна, район Приморски, жк Чайка, ул. “Никола Вапцаров” №1 в гр. София, район Изгрев, бул. “Г.М. Димитров” №1. Дружеството е вписано в Регистъра на търговските дружества като акционерно дружество по ф.д. № 16559/2007 г. от Софийски градски съд.

Дата на учредяване и срок на съществуване:

“Чайкафарма Висококачествените Лекарства” АД е учредена през 2000 година. Съществуването на Дружеството не е ограничено със срок.

2. Държава, където Дружеството е учредено, седалище, адрес на управление, телефон, факс, електронна поща и електронна страница в Интернет:

Държава:	България
Адрес на управление:	гр. София, бул. „Г.М. Димитров” № 1
Адрес за кореспонденция:	гр. София, бул. „Г.М. Димитров” № 1
Телефон:	02 / 960 37 24
Факс:	02 / 962 50 59
Електронна поща:	tchaika@tchaikapharma.com
Интернет страница:	http://tchaikapharma.com

3. Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството е производство и продажба на лекарствени средства в обработен или преработен вид.

4. Капитал

Капиталът на дружеството е в размер на 82 200 000 лв. (осемдесет и два милиона и двеста хиляди лева), разпределен на 82 200 000 бр. обикновени поименни акции с номинална стойност от по 1 лев.

II. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

По-долу е описана счетоводната политика, приложена при изготвянето на финансовия отчет. Политиката е била последователно прилагана за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

1 База за изготвяне на финансовия отчет

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на

Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), както са одобрени от Европейския съюз.

Дружеството е изготвило този неконсолидиран финансов отчет за представяне на акционерите, данъчните органи и търговския регистър съгласно изискванията на българското законодателство.

Финансовият отчет е изготвен при спазване принципа на историческата цена, който се ограничава в случаите на извършена преоценка на определени имоти, машини и съоръжения, инвестиционни имоти, финансови активи, държани за продажба и финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква употребата на счетоводни приблизителни оценки. Когато е прилагало счетоводната политика на предприятието, ръководството се е основавало на собствената си преценка. Елементите на финансовите отчети, чието представяне включва по-висока степен на преценка или субективност, както и тези елементи, за които предположенията и оценките имат значително влияние върху финансовите отчети като цяло, са отделно оповестени.

Ръководството на предприятието прилага като база МСФО/МСС за текущо отчитане и за изготвяне на годишния финансов отчет. При съставяне на междинния финансов отчет за текущата година ръководството е спазвало следния състав от стандарти и разяснения:

- МСС 1 Представяне на финансови отчети
- МСС 2 Материални запаси
- МСС 7 Отчети за паричните потоци
- МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки
- МСС 10 Събития след края на отчетния период
- МСС 11 Договори за строителство
- МСС 12 Данъци върху дохода
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения
- МСС 17 Лизинг
- МСС 18 Приходи
- МСС 19 Доходи на наети лица
- МСС 20 Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата, и оповестяване на държавна помощ
- МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове
- МСС 23 Разходи по заеми
- МСС 24 Оповестяване на свързани лица
- МСС 26 Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване
- МСС 27 Индивидуални финансови отчети
- МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия
- МСС 29 Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики
- МСС 32 Финансови инструменти: представяне
- МСС 33 Нетна печалба на акция
- МСС 34 Междинно финансово отчитане
- МСС 36 Обезценка на активи
- МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи
- МСС 38 Нематериални активи
- МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване
- МСС 40 Инвестиционни имоти

МСС 41 Земеделие

МСФО 1 Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчитане

МСФО 2 Плащане на базата на акции

МСФО 3 Бизнес комбинации

МСФО 4 Застрахователни договори

МСФО 5 Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности

МСФО 6 Проучване и оценка на минерални ресурси

МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване

МСФО 8 Оперативни сегменти

МСФО 9 Финансови инструменти

МСФО 10 Консолидирани финансови отчети

МСФО 11 Съвместни дейности

МСФО 12 Оповестяване на дялови участия в други предприятия

МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност

МСФО 15 Приходи от договори с клиенти

КРМСФО Разяснение 1: Промени в съществуващите задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходните с тях задължения

КРМСФО Разяснение 2: Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти

КРМСФО Разяснение 4: Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

КРМСФО Разяснение 5: Права за участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяване на околната среда

КРМСФО Разяснение 6: Задължения, възникващи от участие в специфичен пазар – отпадно електрическо и електронно оборудване

КРМСФО Разяснение 7: Прилагане на подхода за преизчисляване на финансови отчети съгласно МСС 29 Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики

КРМСФО Разяснение 8: Обхват на МСФО 2

КРМСФО Разяснение 9: Преоценка на внедрени деривативи

КРМСФО Разяснение 10: Междинно финансово отчитане и обезценка

КРМСФО Разяснение 11: МСФО 2 Операции с акции в рамките на групата и обратно изкупени собствени акции

КРМСФО Разяснение 12: Споразумение за концесионна услуга

КРМСФО Разяснение 13: Програми за лоялност на клиентите

КРМСФО Разяснение 14: МСС 19 Ограничението на актив по дефинирани доходи, минимални изисквания за финансиране и тяхното взаимодействие

КРМСФО Разяснение 15: Споразумения за строителство на недвижим имот

КРМСФО Разяснение 16: Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност

КРМСФО Разяснение 17: Разпределения на непарични активи на собствениците

КРМСФО Разяснение 18: Прехвърляне на активи от клиенти

КРМСФО Разяснение 19: Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал

КРМСФО Разяснение 20: Разходи за отсрочване на повърхностния слой в производствената фаза на открита мина

КРМСФО 21 Налози

КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансово възнаграждение

КРМСФО 23 Несигурност при данъчното третиране на дохода

ПКР Разяснение 7: Въвеждане на еврото

ПКР Разяснение 10: Държавна помощ – без специална връзка с оперативната дейност

ПКР Разяснение 15: Оперативен лизинг – стимули

ПКР Разяснение 25: Данъци върху дохода – промени в данъчния статут на едно предприятие или неговите акционери

ПКР Разяснение 27: Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма

на лизинг

ПКР Разяснение 29: Споразумения за концесионна услуга: оповестяване

ПКР Разяснение 31: Приход – бартерни сделки, включващи рекламни услуги

ПКР Разяснение 32: Нематериални активи – разходи за интернет страници

Предприятието прилага измененията и допълненията в Международните счетоводни стандарти, които са в сила за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2016 година. Промените са приети със следните нормативни актове:

1. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2113 на Комисията от 23 ноември 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с международни счетоводни стандарти 16 и 41.
2. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2173 на Комисията от 24 ноември 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен стандарт за финансово отчитане 11.
3. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2231 на Комисията от 2 декември 2015 година за изменение, по отношение на международните счетоводни стандарти 16 и 38, на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.
4. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2343 на Комисията от 15 декември 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с международни стандарти за финансово отчитане 5 и 7 и международни счетоводни стандарти 19 и 34.
5. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/2406 на Комисията от 18 декември 2015 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт 1.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2019 г. за предприятията в Република България, са направени промени в счетоводната политика на дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях: активи с право на ползване и финансови пасиви по договори за оперативен лизинг, свързаните с тях разходи за амортизация и разходи за лихви. Промените произтичат от прилагането на следните стандарти и тълкувания: МСФО 16 Лизинги.

➤ МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване,

измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки най-вече при лизингополучателя. Стандартът заменя действащия до този момент стандарт за лизинга – МСС 17. При лизингополучателите водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна спрямо текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика. При лизингодателите няма съществени промени в отчетната практика и те продължават да отчитат лизингите аналогично на правилата на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, е направен от тяхна страна по-подробен анализ на условията на договорите с цел възможност да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказва влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на част от договорите за оперативен лизинг, тъй като дружеството е лизингополучател. Ефекти от първоначалното прилагане, преизчисленията и рекласификациите са представени в отделна таблица в настоящите приложения. Ръководството е избрало да приложи модифицираният ретроспективен подход за приложение за първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни.

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу и в сила от 01.01.2019 г., ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и трансакции:

➤ МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсации при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г., приет от ЕК). Тази промяна покрива два въпроса. Първият въпрос е свързан с изменението на настоящите изисквания на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи по амортизирана стойност и преминаването им на теста СПГЛ, независимо от наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. Негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното

прекратяване на договора. Предварителното плащане само по себе си не е достатъчен индикатор за преценка, т.е. е важно е да се прецени спрямо текущо преобладаващия лихвен процент, и спрямо него - сумата на предплащането може да е и в полза на страна, иницирала го. Важно е изчисляването на компенсацията да е последователно като подход и при санкция за по-ранно плащане, и при полза от по-ранно плащане. Също така съответният актив следва да е в категорията „държан за събиране на паричните потоци” съгласно бизнес модела на предприятието. Вторият въпрос от промяната на стандарта потвърждава, че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, е модифициран без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните договорени парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент.

➤ Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 3 Бизнес комбинации е изменен.

Предприятието прилага тези изменения за бизнес комбинациите, за които датата на придобиване настъпва на или след началото на първия годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2019 г.

Уточнява се, че когато страна в съвместно предприятие (както е определено в МСФО 11 Съвместни предприятия) получава контрол върху стопанска дейност, която е съвместно контролирана дейност (както е определено в МСФО 11), и е имала права върху активите и задължения по отношение на пасивите на тази съвместно контролирана дейност непосредствено преди датата на придобиване, сделката е бизнес комбинация, постигната на етапи. Следователно придобиващият прилага изискванията за бизнес комбинация, постигната на етапи, включително преоценява участието, което е държал преди в съвместно контролираната дейност, по начина, описан в параграф 42. По този начин придобиващият преоценява цялото си участие, което е държал преди в съвместно контролираната дейност.

➤ Международен стандарт за финансово отчитане (МСФО) 11 Съвместни предприятия е изменен.

Предприятието прилага тези изменения за сделките, при които е получило съвместен контрол на или след началото на първия годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2019 г.

Новият текст гласи, че страна, която участва в съвместно контролирана дейност, но не притежава съвместен контрол върху нея, може да получи съвместен контрол върху съвместно контролираната дейност, в която извършването на съвместно контролираната дейност представлява стопанска дейност съгласно определението в МСФО 3. В такива случаи държаните в предходни периоди дялови участия в съвместно контролираната дейност не се преоценяват.

➤ Международен счетоводен стандарт (МСС) 12 Данъци върху дохода е изменен. Предприятието прилага тези изменения за годишните отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Съгласно промяната предприятието признава ефекта на дивидентите върху данъка върху дохода съгласно определението в МСФО 9, когато признава задължение за плащане на дивидент. Ефектът на дивидентите върху данъка върху дохода е свързан по-пряко с минали операции или събития, които са генерирани подлежащи на разпределение печалби, отколкото с разпределянето на печалбата към собствениците. Поради това предприятието признава ефекта на дивидентите върху данъка върху дохода в

печалбата или загубата, в другия всеобхватен доход или в собствения капитал в зависимост от това дали предприятието първоначално е признало тези ми-нали операции или събития.

➤ Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 Доходи на наети лица е изменен. Дружествата прилагат посочените изменения най-късно от началната дата на своята първа финансова година, която започва на 1 януари 2019 г. или след тази дата. Регламентират се промени в случаите на изменение, свиване или уреждане на плана. При изменение, свиване или уреждане на плана предприятието признава и оценява разходите за минал трудов стаж или печалбата/загубата при уреждане в съответствие с параграфи 99—101 и 102—112. По този начин предприятието не взема под внимание ефекта от тавана на актива. След това предприятието определя ефекта от тавана на актива след изменението, свиването или уреждането на плана и признава всяка промяна в този смисъл в съответствие с параграф 57, буква г).

➤ Международен счетоводен стандарт (МСС) 23 Разходи по заеми е изменен. Предприятието прилага тези изменения за годишните отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Съгласно изменения §14 е направено допълнително уточнение. Доколкото едно предприятие заема средства като цяло и ги използва с цел придобиване на отговарящ на условията актив, предприятието определя размера на разходите по заеми, които са допустими за капитализиране, като прилага процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, приложим към всички заеми на предприятието, които са непогасени през периода. Предприятието обаче не включва в това изчисление разходите по заеми, приложими към заемите, взети специално с цел придобиване на отговарящ на условията актив, докато по същество не са приключили всички дейности, необходими за подготвянето на актива за неговата предвиждана употреба или продажба. Размерът на разходите по заеми, които предприятието капитализира през даден период, не трябва да превишава размера на разходите по заеми, направени през този период.

➤ Международен счетоводен стандарт (МСС) 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия е изменен. Измененията на стандарта се прилагат за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 година. Основата на промените по стандарта е в новия §14А. Предприятието прилага МСФО 9 и по отношение на други финансови инструменти в асоциирано предприятие или съвместно предприятие, за които методът на собствения капитал не се прилага. Тук спадат дългосрочни участия, които по същество формират част от нетната инвестиция на предприятието в асоциирано предприятие или съвместно предприятие (вж. параграф 38). По отношение на такива дългосрочни участия предприятието прилага МСФО 9, преди да приложи параграф 38 и параграфи 40—43 от настоящия стандарт. Когато прилага МСФО 9, предприятието не взема предвид произтичащите от прилагането на настоящия стандарт корекции на балансовата стойност на дългосрочните участия.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2019 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че те не биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи

периоди.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2019 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

➤ МСФО 17 Застрахователни договори. Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща правила за признаване и оценяване, за представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Той не е приложим за дейността на дружеството. Одобрение има от Съвета по международни счетоводни стандарти през май 2017 г. Очаква се да влезе в сила от 01.01.2022 г., след приемане с Регламент (ЕС) на Комисията.

МСФО14 Отсрочени тарифни разлики. Целта на настоящия стандарт е да се установят изисквания за представяне във финансовите отчети на отсрочени тарифни разлики по предоставяне на клиенти с организирането на стоките или услугите на цени или тарифи, които са предмет на тарифно регулиране. Предприятието прилага този стандарт, ако първите си годишни финансови отчети, изготвени в съответствие с МСФО за период, започващ 01 януари, 2016 или след тази дата. Практически, прилагането трябва да започне с приемането с Регламент (ЕС) на Комисията.

2 Инвестиции в дъщерни, асоциирани и други предприятия

За притежаваните дялови участия в дъщерни предприятия, съвместни предприятия, асоциирани предприятия и неконсолидирани структурирани предприятия се спазват изискванията на МСФО 12 Оповестяване на дялови участия в други предприятия. Оповестява се информация за значимите преценки и предположения за определяне на контрол, на съвместен контрол, на значително влияние и на вида съвместно предприятие.

За дяловите участия в дъщерни предприятия се оповестява информация за състава на групата, дяловото участие на неконтролиращите дялови участия, значителните ограничения върху способността за достъп до активи и уреждане на задължения, естество на рисковете с дяловите участия в консолидирани структурирани предприятия и други изисквания. За всяко от дъщерните предприятия се оповестява име, основно място на стопанска дейност, дела на участието на неконтролиращите дялови участия, печалбата или загубата за неконтролиращите дялови участия, натрупаните неконтролиращи дялови участия и обобщена финансова информация. Оповестяват се естеството и степента на значителните ограничения.

За дяловите участия в съвместни и асоциирани предприятия се оповестява информация за естеството, степента и финансовото въздействие и естеството на рисковете. За всяко съществено съвместно и асоциирано предприятие се оповестяват име, естество на отношения, основно място на стопанска дейност, дялово участие, оценка по метода на собствен капитал или по справедлива стойност, обобщена финансова информация. Оповестяват се естеството и степента на съществените ограничения.

За дяловите участия в неконсолидирани структурирани предприятия се оповестява информация за естество и обхват и естество на рисковете. За естеството на дяловите участия се оповестява качествена и количествена информация. За естеството на рисковете се оповестява допълнителна информация.

Инвестициите се отчитат чрез себестойността метод, според който съучастията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните загуби за обезценка. В отчета за всеобхватния доход се отчитат приходи от инвестициите само дотолкова, доколкото се получава дял от натрупаната печалба на дружеството, в което е инвестирано, под формата на дивиденди.

3 Отчитане по сегменти

Стопанският сегмент представлява група активи и стопански операции, участващи в предоставянето на продукти или услуги, и изложени на рискове и ползи, различни от тези на други стопански сегменти. Географският сегмент е ангажиран в предоставянето на продукти или услуги в отделна икономическа среда и е изложен на рискове и ползи, различни от тези в други икономически среди. Отчитането по сегменти се изисква за представяне в неконсолидиран финансов отчет на предприятие с котировка на финансови инструменти на фондова борса.

4 Сделки в чуждестранна валута

(1) Функционална валута и валута на представяне

Отделните елементи на финансовите отчети на Дружеството се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която предприятието извършва дейността си (“функционална валута”). Финансовите отчети са представени в български лева, която е и функционалната валута. Българският лев е с фиксиран курс към еврото от 1 януари 1999 по силата на въведения в България валутен борд.

(2) Сделки и салда

Сделките в чуждестранна валута се трансформират във функционална валута, като се прилага официалния курс за съответния ден. Печалбите и загубите от промяна във валутните курсове, възникнали в резултат на разплащания по сделки в чуждестранна валута, както и от преценка по заключителен валутен курс на деноминирания в чуждестранна валута активи и пасиви се признават в отчета за всеобхватния доход.

Значими валутни курсове:

31 декември 2020 г.

Лева

1 щатски долар се равнява на	1.59386
1 евро се равнява на	1.95583
1 британски паунд се равнява на	2.17549
1 швейцарски франк се равнява на	1.81062

Промените в справедливата стойност на парични ценни книжа, деноминирани в чуждестранна валута класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, се анализират и се разделят на резултат от промени в амортизираната им стойност и от

други промени в преносната им стойност. Валутни разлики, свързани с промените в амортизираната им стойност, се признават в печалбата или загубата, а другите промени в преносната стойност се признават в собствения капитал.

Разлики от преизчисления на непарични финансови активи и пасиви, такива като акции, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признават в печалбата или загубата като част от печалба или загуба свързани с преизчислението им по справедлива стойност. Разлики от преизчисления на инвестиции, държани до падеж се признават в отчета за всеобхватния доход.

5 Имоти, машини и съоръжения (ИМС)

Земите и сградите (с изключение на инвестиционните имоти), са представени по справедлива стойност. При използване на справедливи стойности се спазват изискванията и правилата на МСФО 13-Оценяване по справедлива стойност. Изхожда се от сделки за продажба на актива или за прехвърляне на пасива, които се извършват на основния пазар или на най-изгодния пазар, като включва транспортните разходи и изключва другите разходи по сделките.

Ръководството използва йерархията на справедливите стойности, като при възможност оценката е на ниво 1 според обявените цени на активните пазари. При невъзможност за прилагане на ниво 1, се преминава към ниво 2 за наблюдаване пряко или косвено на цени. Последният вариант е ниво 3, при което се разработват ненаблюдаеми хипотези. Цялостното оценяване на справедливата стойност се категоризира на нивото от йерархията на справедливите стойности, където е намиращата се на най-ниско ниво хипотеза от значение за цялостната оценка.

При оценката по справедлива стойност се използва най-подходящия подход. Подходът на пазарните сравнения се основава на текущата пазарна цена, наскоро постигната пазарна цена или коригирана пазарна цена за сходен обект. Прилага се за инвестиционни имоти, дългови или капиталови инструмент на борсата /акции и облигации/, инвестиции извън борсата и биологични активи. Подходът на базата на разходите се основава на преценки за стойност на замяна с нов актив, възраст и състояние на актива и икономическа степен на износеност. Прилага се за дълготрайни материални активи и дълготрайни нематериални активи. Подходът на базата на доходите се основава на преки методи за изчисляване на икономия на разходи, ценообразуване с премия, освобождаване от лицензионни възнаграждения, свръхпечалби или пък на косвени методи за възвръщаемост на активите, остатъчна печалба, при което се постига съответствие между предположенията за паричните потоци и дисконтовия процент. Прилага се за обезценка на нефинансови задължения, финансови инструменти и единици, генериращи паричен поток.

Ръководството оповестява отчетните обекти, чиято справедлива стойност е в баланса. Оповестява се при необходимост и същественост и справедлива стойност на отчетни обекти, които не фигурират в баланса. Справедливата стойност се определя, на база редовни оценки от независим външен оценител, намалена с последващата амортизация на сградите. Натрупаната амортизация към датата на преоценката се елиминира срещу отчетната стойност на актива и получената нетна сума се коригира с преоценената стойност на актива. Всички други машини и съоръжения са представени по историческа цена намалена с начислената от придобиването им амортизация и обезценка. Историческата стойност включва разходи, които директно се отнасят към придобиването на актива.

Останалите групи имоти, машини и съоръжения (без земите и сградите) се представят в

междинния финансов отчет по модела на цената на придобиване. От отчетната стойност се приспада начислената до момента амортизация, както и натрупани обезценки на активите.

Стойностния праг на същественост за имотите, машините и съоръженията, приет от дружеството е 700 лв.

Последващите разходи се прибавят към балансовата стойност на актива или се отчитат като отделен актив, само когато се очаква, че Дружеството ще получи бъдещи икономически изгоди свързани с употребата на този актив и когато отчетната им стойност може да бъде достоверно определена. Всички други разходи за поддръжка и ремонт се отразяват в отчета за доходите в периода, в който са извършени.

Увеличенията в балансовата стойност, произтичащи от преоценка на земята и сградите, се отнасят в преоценъчния резерв. Намаления, които компенсират предходни увеличения относно един и същ актив, са за сметка на преоценъчния резерв; всички други намаления се отнасят в отчета за всеобхватния доход. При отписване на преоценените активи натрупаният за тях преоценъчен резерв се прехвърля в неразпределената печалба от предходни периоди.

Земята не се амортизира. Машините със съществено влияние върху обема на производството се амортизират по функционалния метод, на база на отработените машиночасове спрямо общият брой машиночасове по техническа характеристика. Амортизацията на останалите имоти, машини и съоръжения се начислява по линейния метод с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите, като се прилагат следните амортизационни норми (в проценти):

Сгради и съоръжения	4%
Машини и оборудване	30%
Компютри и периферни устройства	50%
Стопански инвентар	15%

Остатъчната стойност и полезния живот на активите се преразглеждат, и ако е необходимо, се правят съответни корекции към всяка дата на изготвяне на финансовия отчет.

Балансовата стойност на актива се намалява незабавно до възстановимата му стойност в случаите, когато балансовата стойност на актива е по-голяма от неговата очаквана възстановима стойност (Прил. 2.8).

Печалбите и загубите от продажба на ИМС се определят като се сравнят приходите от продажбата с балансовата стойност и са включени в резултата от дейността.

Разходите по заеми за ИМС се отчитат като текущи разходи през периода за който се отнасят.

6 Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти най-често представляват сгради или части от сгради, които не се ползват, но се притежават от Дружеството, за да бъдат отдадени под формата на оперативен наем. Инвестиционните имоти се оценяват по справедлива стойност, представляваща пазарна цена определяна от независими оценители ежегодно или на по-голям период от време при съществена промяна в справедливите стойности. Промените в

справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход като част от други приходи. Към края на текущата година в дружеството няма налични инвестиционни имоти.

7 Нематериални активи

Разходи по придобиване на патенти, лицензи, софтуер и фирмени марки се отчитат като актив по историческа стойност, намалена с начислените амортизация и обезценка. Те се амортизират по линейния метод за периода на техния полезен живот, но не повече от 20 години. Нематериалните активи не се преоценяват. Ръководството извършва годишни прегледи на подлежащите на обезценка активи и в случаите, когато балансовата стойност на актива е по-висока от неговата възстановима стойност, той се обезценява до възстановимата си стойност.

Стойностния праг на същественост за имотите, машините и съоръженията, приет от дружеството е 700 лв.

За нематериалните активи се използват следните амортизационни норми в проценти:

Права върху интелектуална собственост	15%
Програмни продукти	50%
Други нематериални активи	15%

Обезценка на активите

Активи, които се амортизират, както и инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия, се преглеждат за наличие на обезценка, когато са налице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци.

8 Финансови активи и пасиви и обезценка

До 31.12.2017 г. дружеството класифицира своите инвестиции в следните категории: финансови активи, отчитани по справедлива стойност като печалба или загуба, заеми и вземания, държани до падеж инвестиции, и финансови активи на разположение за продажба. Класификацията се извършва според целта, за която са придобити инвестициите. Ръководството определя класификацията на инвестициите си в момента на покупката.

(а) Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата са финансови активи, държани за търгуване. Финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит с цел да бъде продаден в краткосрочен план. Активите в тази категория се класифицират като текущи активи.

(б) Заеми и вземания

Заеми и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар. Те са включени в текущи активи, с изключение на тези с падеж повече от 12 месеца след датата на баланса, които се класифицират като нетекущи. Заемите и вземанията на Дружеството се включват в счетоводния баланс в категорията на „търговски и други вземания” и парични средства и

парични еквиваленти (Приложение 2.10 и 2.11).

(в) Инвестиции, държани до падеж

Инвестициите, държани до падеж, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определени плащания и фиксирани падежи, които ръководството на Дружеството има намерение и възможност да държи до падеж.

(г) Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни активи, които са предназначени за тази категория, или не са определени в други категории. Те се включват в дългосрочните активи, освен ако ръководство има намерение да продаде своите инвестиции в периода до 12 месеца.

Покупката и продажбата на инвестиции се отчита като се взема предвид датата на търгуване, т.е. датата, на която Дружеството се ангажира с покупка или продажба на актива.

Финансовите активи и финансовите пасиви са прекласифицирани при първоначалното прилагане на МСФО 9 от 01.01.2018 г.

Класификацията на финансовите активи се извършва на базата на следните две условия:

- а) бизнес модела за управление на финансовите активи на предприятието;
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Даден финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив е дефиниран термин за стойността, по която са оценяват финансовите активи или финансовите пасиви при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, а за финансови активи - коригирана за всеки коректив за загуби. По амортизирана стойност се избират да се оценяват търговски вземания, търговски задължения, други вземания, други задължения, предоставени кредити, получени кредити, държавни ценни книжа и други активи и пасиви.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи;
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

За главница се приема справедливата стойност на финансовия актив при първоначалното признаване. Лихвата обхваща възнаграждението за стойността на парите във времето, за кредитния риск, свързан със сумата на непогасената главница през определен период от време, и за други основни рискове и разходи по кредитирането, както и марж на печалба. По справедлива стойност през друг всеобхватен доход се избират да се оценяват акции в капитала на дружества, други финансови инструменти в капитала, държавни ценни книжа, финансови инструменти-пасиви, други активи и пасиви.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, освен ако се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през

друг всеобхватен доход. При първоначалното признаване обаче предприятието може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход. По справедлива стойност през печалбата или загубата се избират да се оценяват акции в капитала на дружества, други финансови инструменти в капитала, финансови инструменти-пасиви, други активи и пасиви.

Предприятието може при първоначалното признаване неотменимо да определи даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това ще елиминира или намали значително несъответствието в оценяването или признаването (понякога наричано „счетоводно несъответствие“), което в противен случай би произтекло от оценяването на активи или пасиви или признаване на печалбите и загубите от тях на различни бази.

За оценка на финансов актив по амортизирана стойност основното условие е активите да бъдат държани за получаване, за да се съберат договорните парични потоци. За оценка на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход основното условие е активите да бъдат едновременно държани за събиране на договорни парични потоци и за продажба. За оценка на финансов актив по справедлива стойност през печалбата или загубата основното условие е активите да не се оценяват по един от другите два бизнес модела, т.е. да бъдат държани за продажба като основна цел.

За правилно оценяване на финансовите активи, ръководството на предприятието е разработило бизнес модел. В бизнес модела се определят отделните видове финансови активи и принадлежността им към класификационните групи според определената цел съгласно МСФО 9. Предприятието определя конкретния състав на групите финансови активи според заложените цели в бизнес модела. Активите с поставена цел получаване на договорни парични потоци се залагат в групата „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“. Активите с поставена цел получаване на договорни парични потоци и продажба на активите се залагат в групата „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“. Активите с поставена цел продажба (и евентуални други активи извън предходните две групи, ако има такива) се залагат в групата „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата“.

Предприятието класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на:

а) финансови пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата. Тези пасиви, включително деривативи, които са пасиви, се оценяват впоследствие по справедлива стойност;

б) финансови пасиви, които произтичат от прехвърлянето на финансов актив, неотговарящо на условията за отписване, или когато се прилага подходът на продължаващото участие;

в) договори за финансова гаранция. След първоначалното му признаване издателят на такъв договор го оценява впоследствие по по-високата от:

i) стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с раздел 5.5, и

ii) първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на прихода, признат в съответствие с този стандарт;

г) ангажименти за отпускане на заем с лихвен процент, който е по-нисък от пазарния.

Издателят на такъв ангажимент го оценява впоследствие по по-високата от:

i) стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с раздел 5.5, и

ii) първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на прихода, признат в съответствие с МСФО 15;

д) условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация, за която се прилага МСФО 3. Такова условно възнаграждение се оценява впоследствие по справедлива стойност, като промените се признават в печалбата или загубата.

2. Последващото оценяване на финансовите активи и на финансовите пасиви се извършва от предприятието съгласно разглеждания стандарт. След първоначалното му признаване предприятието оценява даден финансов актив по:

- а) амортизирана стойност;
- б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Предприятието прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, и по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Крайните корективи за обезценка съгласно МСС 39 са равнени с началните корективи за обезценка съгласно МСФО 9, класифицирани по категории на оценяване. Няма съществена промяна в резултатите през текущата година в сравнение с предходната финансова година.

Счетоводното отчитане на обезценката е различно при групите финансови активи. При наличие на обезценка на финансови активи от групата „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“, разликата до балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. При наличие на обезценка на финансови активи от групата „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, разликата до балансовата стойност се отразява в другия всеобхватен доход (преоценъчният резерв).

Към всяка отчетна дата предприятието оценява коректива за загуби за финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, ако кредитният риск на този финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. Целта на изискванията за обезценка е да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на всички финансови инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване - независимо дали са оценени индивидуално или колективно - като се взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, включително и за бъдещи периоди.

Финансов актив с кредитна обезценка е дефиниран термин за финансов актив, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив могат да послужат наблюдавани данни за следните събития:

- а) значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- б) нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие;
- в) заемодателят/-те, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на заемополучателя, прави отстъпка/-и на заемополучателя, каквато/каквито заемодателят/-те не би/биха направил/-и при други обстоятелства;
- г) става вероятно, че заемополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- д) изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- е) закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Ако към отчетната дата кредитният риск на финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, предприятието оценява коректив за загуби за този финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца. Ако през предходния отчетен период е оценило коректив за загуби за финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, но към текущата отчетна дата предприятието определя, че условията по параграф 5.5.3 вече не са изпълнени, то оценява коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца към текущата отчетна дата.

Очаквани кредитни загуби за 12 месеца е дефиниран термин за частта от очакваните

кредитни загуби за целия срок на инструмента, която представлява очакваните кредитни загуби, които произтичат от неизпълненията по финансов инструмент, които е възможно да настъпят в рамките на 12 месеца след отчетната дата.

Кредитна загуба е дефиниран термин за разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка). Предприятието оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, предприятието използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Очаквани кредитни загуби е дефиниран термин за среднопретеглената стойност на кредитните загуби, като за тегла служат съответните рискове от настъпване на неизпълнение. Очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента са очакваните кредитни загуби, които произтичат от всички възможни случаи на неизпълнение през очаквания срок на финансов инструмент. Коректив за загуби е корективът за очаквани кредитни загуби по финансови активи, оценявани в съответствие с изискванията на стандарта, лизингови вземания и активи по договори, натрупаната обезценка за финансови активи и провизиите за очаквани кредитни загуби по кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция.

Предприятието признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), необходим с оглед корективът за загуби да бъде приравнен към отчетната дата на сумата, която трябва да бъде призната в съответствие с настоящия стандарт.

Към всяка отчетна дата предприятието оценява дали кредитният риск на финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. При оценката си предприятието отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, предприятието сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване и взема предвид разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване.

Ако съществува разумна и аргументирана информация за бъдещи периоди, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, предприятието не може да разчита единствено на информация за просрочие, когато определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване. Когато обаче не е възможно да се осигури информация, която касае по-скоро бъдещото развитие, а не статуса по отношение на просрочията (на индивидуална или колективна основа), без извършване на излишни разходи или усилия, предприятието може да използва информация за просрочие, за да определи дали е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Независимо от начина, по който предприятието оценява значителното увеличение на кредитния риск, съществува оборима презумпция, че кредитният риск на финансов актив се е увеличил значително след първоначалното признаване, когато

просрочието по договорните плащания надхвърля 30 дни. Предприятието може да обори тази презумпция, ако разполага с разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която удостоверява, че кредитният риск не се е увеличил значително след първоначалното признаване, въпреки че просрочието по договорните плащания надхвърля 30 дни. Ако предприятието определи, че е налице значително увеличение на кредитния риск преди просрочието по договорните плащания да надхвърли 30 дни, оборимата презумпция не се прилага.

Ако договорните парични потоци на финансов актив са били предоговорени или модифицирани и финансовият актив не е отписан, предприятието оценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск на финансовия инструмент, като съпоставя:

а) риска от настъпване на неизпълнение към отчетната дата (въз основа на модифицираните договорни условия); и

б) риска от настъпване на неизпълнение към датата на първоначалното признаване (въз основа на първоначалните, немодифицирани договорни условия).

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е дефиниран термин за процента, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка. При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент предприятието оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви. Предполага се, че паричните потоци и очакваният срок на групата от подобни финансови инструменти могат да се оценят приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно паричните потоци или оставащият срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти) да се оценят приблизително по надежден начин, предприятието използва договорните парични потоци през пълния договорен срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти).

Към всяка отчетна дата предприятието признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Предприятието признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

Предприятието винаги оценява коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента за:

а) търговски вземания или активи по договор, които произтичат от сделки, попадащи в обхвата на МСФО 15, и които:

i) не съдържат съществен компонент на финансиране (или, когато предприятието прилага практически целесъобразна мярка за договори със срок от една година или по-кратък) в съответствие с МСФО 15 ;

ii) съдържат съществен компонент на финансиране в съответствие с МСФО 15, ако предприятието е избрало като своя счетоводна политика да измерва коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента.

Тази счетоводна политика се прилага за всички подобни търговски вземания или активи по договор, но може да се прилага и отделно за търговски вземания и активи по договор;

б) лизингови вземания, които произтичат от сделки, попадащи в обхвата на МСФО 17, ако

предприятието е избрало като своя счетоводна политика да измерва коректив за загуби в размер, равен на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Тази счетоводна политика се прилага за всички лизингови вземания, но може да се прилага и отделно за вземанията по финансов и по оперативен лизинг.

Предприятието оценява очакваните кредитни загуби по финансов инструмент така, че да бъде взета предвид:

- а) сумата, определена безпристрастно и претеглена на базата на вероятността чрез оценяване на обхвата на възможните резултати;
- б) стойността на парите във времето; и
- в) разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия към отчетната дата, за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи икономически условия.

Максималният срок, който се взема предвид при оценяването на очакваните кредитни загуби, е максималният срок на договорите (в т.ч. опции за удължаване), през който предприятието е изложено на кредитен риск, а не по-дълъг срок, дори той да съответства на стопанската практика. Някои финансови инструменти обаче включват както кредит, така и ангажимент по неусвоен кредит, като договорните права на предприятието да изисква погасяване и отмяна на ангажимента по неусвоен заем не ограничават експозицията на предприятието към кредитни загуби само за договорния срок на предизвестие. Единствено по отношение на такива финансови инструменти предприятието оценява очакваните кредитни загуби за срока, през който предприятието е изложено на кредитен риск, а очакваните кредитни загуби не могат да бъдат намалени чрез мерки за управление на кредитния риск, дори ако този срок надхвърля максималния договорен срок.

Обезценката на финансовите активи по МСФО 9 се обвързва с очакваните кредитни загуби. Ако към отчетната дата кредитният риск на финансов инструмент не се е увеличил значително след първоначалното признаване, предприятието оценява коректив за загуби за този финансов инструмент в размер, равен на очакваните кредитни загуби за 12 месеца. Предприятието признава промените в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента, щом е налице значително увеличение на кредитния риск.

3. Няма необходимост и не са извършени промени в счетоводните политики за модифициране, преустановяване и отписване на финансовите активи. Финансовите активи на предприятието са основно търговски вземания и търговски задължения. За търговските вземания е определена политика с модел за обезценка.

4. Приходите от лихви за финансови активи се изчисляват по метода на ефективната лихва. Отделно се представят размера на приходите от лихви за активите с оценка по амортизирана стойност и за активите с оценка по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход.

Оценяването по амортизирана стойност на финансови активи се извършва съгласно изискванията на стандарта. Приходите от лихви се изчисляват чрез използването на метода на ефективната лихва. При това изчисление ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на финансовия актив, с изключение на:

- а) закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка. За тези финансови активи предприятието прилага коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив при първоначалното признаване;
- б) финансови активи, които не са закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка, но впоследствие са станали финансови активи с кредитна обезценка. За тези финансови активи предприятието прилага ефективния лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив в последващите отчетни периоди.

Метод на ефективната лихва е дефиниран термин за метода, използван при изчисляване на амортизираната стойност на финансов актив или финансов пасив и при разпределяне и

признаване на лихвените приходи или лихвените разходи в печалбата или загубата през съответния период. Ефективен лихвен процент е дефиниран термин за процента, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия актив или финансовия пасив до брутната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент предприятието оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), но не взема предвид очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии или отбиви. Предполага се, че паричните потоци и очакваният срок на група от подобни финансови инструменти могат да се оценят приблизително по надежден начин. В редките случаи обаче, когато не е възможно паричните потоци или очакваният срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти) да се оценят приблизително по надежден начин, предприятието използва договорните парични потоци през пълния договорен срок на финансовия инструмент (или групата от финансови инструменти).

5. Разходите със загуби от обезценка на финансови активи се изчисляват по модел, съобразен с основните изисквания на стандарта. Тези разходи се представят в отделна статия към приходите и разходите. Възстановените загуби от обезценка на активите също се представят в отделна статия в отчета.

Търговските вземания се групират за целите на обезценката. Обособяват се групи за исторически анализ и изчисляване на конкретен размер на обезценка според срокове на плащания, срокове на просрочия, връзка на клиента по отношение на свързаност и други допълнителни фактори.

6. Предприятието няма операции, по които да се явяват експозиции от рискове по хеджирани позиции. При необходимост от такива операции е избрана счетоводна политика за неприлагане на изискванията за отчитане на хеджирането на МСФО 9.

7. През отчетния период, който включва датата на първоначално прилагане на МСФО 9, предприятието оповестява следната информация за всеки клас финансови активи и финансови пасиви към датата на първоначално прилагане, т.е. 01.01.2018 г.:

а) първоначалната категория на оценяване и балансовата стойност, определена в съответствие с МСС 39:

Дружеството до края на 2020 г. е класифицирало своите финансови активи в следните категории:

(а) Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата са финансови активи, държани за търгуване. Финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит с цел да бъде продаден в краткосрочен план. Активите в тази категория се класифицират като текущи активи.

(б) Заеми и вземания

Заеми и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или определени плащания, които не се котира на активен пазар. Те са включени в текущи активи, с изключение на тези с падеж повече от 12 месеца след датата на баланса, които се класифицират като нетекущи.

(в) Инвестиции, държани до падеж

Инвестициите, държани до падеж, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определени плащания и фиксирани падежи, които ръководството на Дружеството има намерение и възможност да държи до падеж.

(г) Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни активи, които са предназначени за тази категория, или не са определени в други категории. Те се включват в дългосрочните активи, освен ако ръководството има намерение да продаде своите инвестиции в периода до 12 месеца.

9 Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. Разходите, които се извършват с цел готовност на продукта за продажба в определено състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване). Тези разходи включват:

а) материали и стоки – всички доставни разходи, включително вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановими данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за ползване вид;

б) продукцията и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности. База за разпределение на постоянните общопроизводствени разходи по продукти е количеството произведена продукция.

При отписване за използване и продажба материалните запаси се оценяват по метода на стандартната себестойност за разходите. Стандартната себестойност взема предвид нормалните нива на материали и доставки, труда, ефикасността и използване на капацитета. Те се преразглеждат редовно и ако е необходимо се преизчисляват съобразно новите условия. Отклоненията от стандартна себестойност до фактическа себестойност се отписват текущо за продадената продукция и стоки, а също така и в края на всеки отчетен период.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база на използвана информация от външни или вътрешни източници, като е съобразена със спецификата на различните видове материални запаси.

Когато се продават материални запаси, тяхната балансовата стойност се признава като разход през периода, през който съответният приход е бил признат. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализируема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализируема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

10 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой, пари по банкови сметки, други високо ликвидни краткосрочни инвестиции с падеж до 3 месеца, както и банкови овърдрафти. В баланса овърдрафтите се включват като краткосрочно задължение в категорията на краткосрочните заеми.

11 Акционерен капитал

Обикновените акции се класифицират като капитал. Разходите по емисията на нови акции, които са пряко свързани с нея, се отчитат в собствения капитал като намаление на

постъпленията от емисията, като се елиминира ефекта на данъците върху дохода.

Когато Дружеството изкупува собствени акции, платената сума, включваща и съответните пряко свързани допълнителни разходи, (нетирана с ефекта на данъците върху дохода), се изважда от принадлежащия на собствениците на Дружеството капитал, докато обратно изкупените акции не се обезсилят, продадат или преиздадат. Когато тези акции по-късно се продадат или преиздадат, всеки приход, нетиран с пряко свързаните допълнителни разходи по транзакцията и съответния данъчен ефект, се включва в капитала, принадлежащ на собствениците на Дружеството.

12 Текущи и отсрочени данъци

Текущият данък върху дохода се изчислява на база данъчните закони в сила към датата на баланса в страната, където Дружеството генерира облагаеми доходи. Ръководството периодично преоценява позициите си, отразени в данъчните декларации, по отношение на обстоятелства, в които приложимата данъчна нормативна уредба е обект на интерпретация и отчита провизии, където е необходимо, за сумите, които се очаква да бъдат дължими като данъци.

Отсрочен данък се начислява по балансовия метод за всички временни разлики, явяващи се между данъчната основа на активите и пасивите и отчетната им стойност във финансови отчети. Ако обаче, данъчните временни разлики възникват от първоначалното признаване на актив или пасив, при което не е засегнато нито счетоводната, нито данъчната печалба (загуба) по време на транзакцията, то тази разлика не се осчетоводява. При изчисляване на отсрочените данъци се използват данъчните ставки (и нормативна уредба), действали към датата на съставяне на баланса, които се отнасят за периодите на очакваното обратно проявление на данъчните временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава само в случай, че е вероятно наличието на достатъчни по размер бъдещи данъчни печалби, срещу които тези активи да могат да бъдат използвани.

13 Доходи на наети лица

По линия на план за дефинирани вноски Дружеството изплаща вноски на държавно управлявани пенсионни и социалноосигурителни планове на задължителна база. След като вноските веднъж са изплатени, Дружеството няма повече задължения за плащане. Вноските се признават като разход за персонала когато станат дължими. Предплатените вноски се признават за разход за бъдещ период до размера, до който сумите ще бъдат приспаднати от бъдещи плащания или възстановени.

От 2015г. Чайкафарма Висококачествените лекарства АД заделя провизии за възникване на обезщетения при пенсиониране на персонала, съгласно изискването на чл.222 от Кодекса на труда. Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 – Доходи на наетите лица третира това изискване като дългосрочно задължение на работодателя за изплащане на дефинирани доходи при напускане и изисква прилагането на актюерски методи за изчисляване на задължението на работодателя. Стандартът изисква да бъде определена сегашната стойност на бъдещите задължения на работодателя за изплащане на дефинирани доходи, чрез прилагане на кредитния метод на прогнозираните единици.

Изчисленията се извършват индивидуално за всички служители, наети на трудов договор при работодателя на базата на отработения и предстоящия им трудов стаж. Общото задължение се разпределя през целия очакван трудов стаж на наетото лице при работодателя, като размерът на задължението към момента на оценката представлява

пропорционална част, отнасяща се за годините на отработения трудов стаж. Всяка единица – година отработен трудов стаж се измерва отделно за да се определи окончателния размер на задължението. На базата на структурата на служителите по пол и възраст са приложени статистически вероятности лицата да не доживеят до възрастта, необходима за придобиване на право на пенсия или да напуснат работодателя по други причини преди да са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Тъй като провизиите за обезщетения на персонала имат дългосрочен характер на задължение те се отразяват в нетекущите пасиви в Отчета за Финансовото състояние на Чайкафарма Висококачествените лекарства АД.

Демографските допускания отразяват вероятността лицата, назначени на трудов договор да останат при работодателя и в момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и за тях да възникне задължение за изплащане на обезщетение. Лицата могат да отпаднат преди пенсиониране по различни причини: оттегляне, съкращаване на щат, заболяване, смърт и др. Демографските допускания отразяват специфични вероятности, които се базират на статистическа информация за населението на страната и са приложени към структурата на персонала по пол и възраст към момента на извършване на оценката.

Таблицата за смъртност отразява вероятността лицата да доживеят определената възраст за придобиване на право на пенсия. Изчислява се за всяко лице индивидуално на базата на неговия пол и на възрастта му към момента на извършване на оценката. Използвана е Таблица за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот на населението на България на Националния статистически институт.

На базата на предоставена информация за текущото на персонала през последните четири години и очакваното реструктуриране на дружеството през следващите две години е отразена вероятността за напускане или предстоящо съкращаване. Тази вероятност¹ е приложена към съществуващата структура на персонала, съобразно разпределението на лицата по пол и възраст към момента на извършване на оценката.

Финансовите допускания се прилагат към развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност. Приетите лихвени проценти представляват много важна част от процеса на оценката, тъй като се използват за дисконтиране на очакваните бъдещи

парични потоци, в резултат на което се получават капитализираните стойности на бъдещите плащания. Финансовите допускания отразяват реалните очаквания за развитието и бъдещия размер на някои основни параметри като доходност на инвестициите, ръст на заплатите, инфлация и др. При определянето на финансовите параметри следва да се има в предвид дългосрочния характер на задължението към по-голямата част от наетите лица, според момента на възникване на задължението за изплащане на обезщетение.

Приложения процент за ръст на заплатите е от съществено значение за определяне на размера на задължението към момента на неговото възникване. Размерът на този процент е определен на базата на статистическа информация за ръста на заплатите в дружеството през последните пет години и на прогнозните очаквания за следващите години, според очакваното ниво на инфлация. Като се има предвид статистическата информация за доходите и инфлацията в страната и очакванията на работодателя е определен прогнозният ръст на заплатите. Прогнозираният ръст на заплатите е в размер на 2 на сто годишно.

Според изискването на стандарта процента с който ще се дисконтира задължението трябва да съответства на пазарните доходи към дата на счетоводния баланс, който носят първокачествените корпоративни облигации. При условие, че няма развит капиталов пазар следва да се използват пазарните доходи на правителствените облигации. Удачно е също така като процент на дисконтиране да се използва и бъдещата норма на възвращаемост на активите на предприятието. Поради дългосрочния характер на задължението и липсата на такива финансови инструменти, отразяващи фиксирана доходност за по-дълъг срок е преценено, че като норма на дисконтиране може да се приложи очаквания процент на доходност при инструменти с по-дългосрочен падеж от съществуващите следвайки изискванията на МСС 19. Процента на дисконтиране, който е използван при изчисляването на задължението на „ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД към 31.12.2015 год. е в размер на 4 на сто годишно за целия срок на задължението, към 31.12.2016 г. е в размер на 3 на сто годишно за целия срок на задължението. Към 31.12.2017 г. процента на дисконтиране е 2 на сто годишно за целия срок на задължението. Към 31.12.2018 г. процента на дисконтиране е 2 на сто годишно за целия срок на задължението. Към 31.12.2019 г. процента на дисконтиране е 2 на сто годишно за целия срок на задължението.

При определянето на момента на пенсиониране за всички лица, работещи на трудов договор в компанията се предполага, че те ще се пенсионират според изискването за пенсия за осигурителен стаж и възраст за работещите при условията на трета категория труд.

Към 31.12.2020 г. „ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД не е заделяла провизии за възникване на обезщетения при пенсиониране на персонала.

14 Провизии

Провизии за правни искове се признават когато Дружеството има сегашно правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития; по-вероятно е да възникнат (отколкото да не възникнат) изходящи парични потоци за погасяване на задължението и когато може надеждно да се определи сумата на самото задължение. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява като се взема предвид целия клас от задължения. Провизия се признава дори и в случаите, в които вероятността да възникне изходящ паричен поток за дадено задължение в класа е малка.

15 Лизингови договори

Дружеството като лизингодател

Лизингодателят класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Дали даден лизингов договор е договор за финансов или за оперативен лизинг зависи от същността на сделката, а не от формата на договора. Основни критерии, които индивидуално или в комбинация водят по принцип до класифициране на лизинговия договор като договор за финансов лизинг, са например:

- а) лизинговият договор прехвърля собствеността върху основния актив на лизингополучателя към края на срока на лизинговия договор;
- б) лизингополучателят притежава опция за закупуване на основния актив на цена, която се очаква да бъде достатъчно по-ниска от справедливата стойност към датата, на която опцията може да бъде упражнена, за да бъде достатъчно сигурно към датата на въвеждане, че опцията ще бъде упражнена;
- в) срокът на лизинговия договор покрива по-голямата част от икономическия живот на основния актив дори ако правото на собственост не е прехвърлено;
- г) на датата на въвеждане настоящата стойност на лизинговите плащания се равнява по същество на най-малко цялата справедлива стойност на основния актив;
- д) основният актив има дотолкова специфичен характер, че само лизингополучателят може да го използва без съществени модификации.

Дружеството като лизингополучател

МСФО 16 Лизинг е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки най-вече при лизингополучателя. При лизингополучателите водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга – за всички лизингови договори с реална продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна спрямо текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, е направен от тяхна страна по-подробен анализ на условията на договорите с цел възможност да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на част от договорите за оперативен лизинг, тъй като дружеството е лизингополучател.

За лизингов договор дружеството приема договор или част от договор, по силата на който срещу възнаграждение се прехвърля правото на ползване на даден актив (основния актив) за определен период от време. Договор за финансов лизинг е лизингов договор, при който се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху даден основен актив. Оперативен лизинг е лизингов договор, при който не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху даден основен актив.

Лизингополучателят може да избере да не прилага изискванията за признаване на активи с право на ползване по отношение на:

а) краткосрочни лизингови договори;

б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, когато е нов.

Лизингът на основен актив не отговаря на условията за лизинг на актив с ниска стойност, ако естеството на актива е такова, че когато е нов, активът обикновено не е с ниска стойност. Например, лизингът на автомобили не би отговарял на условията за лизинг на активи с ниска стойност, тъй като новият автомобил обикновено не е с ниска стойност. Основни активи с ниска стойност могат да бъдат например таблетки и персонални компютри, дребни канцеларски мебели и телефонни апарати. Предприятието определя точен минимален праг в лева за активи, които няма да се третират по основния ред за признаване и отчитане, определен в стандарта – 9 000 лв. Лизингополучателят избира да не прилага изискванията и за лизинговите договори, чийто срок изтича в рамките на 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.

За посочените в горния абзац договори лизингополучателят признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор или на друга систематична база. Лизингополучателят прилага друга систематична база, когато тази база отразява по-точно ползите за лизингополучателя. Приема се, че основен актив с ниска стойност съществува, ако лизингополучателят може да се възползва от неговата употреба самостоятелно или заедно с други ресурси, които са лесно достъпни за лизингополучателя и не е силно зависим от други активи или е тясно свързан с тях.

В началото на договора предприятието преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. За договор, който съдържа лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови или нелизингови компоненти, лизингополучателят разпределя възнаграждението по договора за всеки лизингов компонент въз основа на относителната единична цена на лизинговия компонент и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти. Относителната единична цена на лизинговите и нелизинговите компоненти се определя въз основа на цената, която лизингодателят или сходен доставчик би начислил на предприятието за този или подобен компонент поотделно. Ако наблюдаемата самостоятелна цена не е непосредствено достъпна, лизингополучателят прави приблизителна оценка на единичната цена, като използва в максимална степен наблюдаемите данни.

Предприятието определя срока на лизинговия договор като неотменим период на лизинга, заедно със:

а) периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция;

б) периодите, по отношение на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция.

При оценката на това дали е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни опцията да удължи или няма да упражни опцията да прекрати срока на лизинга, предприятието взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул за лизингополучателя да упражни опцията да удължи или да не упражни опцията да прекрати срока на лизинга.

На началната дата лизингополучателят признава актива с право на ползване. На началната дата лизингополучателят признава едновременно и пасива по лизинга. На началната дата лизингополучателят оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;

б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;

в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя (търговски комисионни,

юридически хонорари и други);

г) оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи са направени за производството на материални запаси. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

На началната дата лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, лизингополучателят използва диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга, обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- а) фиксирани плащания минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция;
- д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Когато прилага модела на цената на придобиване, лизингополучателят оценява актива с право на ползване по цена на придобиване:

- а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка;
- б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Лизингополучателят прилага изискванията за амортизация в МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, когато амортизира актив с право на ползване. Ако собствеността върху актива се прехвърля на лизингополучателя по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване от лизингополучателя, последният амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай лизингополучателят амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано. Лизингополучателят прилага МСС 36 Обезценка на активи, за да определи дали активът с право на ползване е обезценен и да отчете всички установени загуби от обезценка.

Ако основният актив при договор за лизинг отговаря на дефиницията за инвестиционен имот, дружеството прилага МСС 40 за отчитане на актива с право на ползване. Една и съща политика за последваща оценка се прилага по отношение на собствените и по отношение на наетите инвестиционни имоти. Не е задължителна една и съща политика за последваща оценка по отношение на собствените и по отношение на наетите имоти, машини и съоръжения. Дружеството прилага модела на цената на придобиване за земи и сгради, които класифицира като активи с право на ползване, за разлика от собствените земи и сгради, за които се прилага модела на преоценената стойност.

След началната дата лизингополучателят преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Лизингополучателят признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата

стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, лизингополучателят признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Лизингополучателят преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент в следните случаи:

- а) има промяна в срока на лизинговия договор. Лизингополучателят определя коригираните лизингови плащания въз основа на коригирания срок на лизинговия договор;
- б) има промяна в оценката на опция за закупуване на основния актив, направена съобразно събитията и обстоятелствата във връзка с опция за закупуване. Лизингополучателят определя коригираните лизингови плащания, за да бъде отразена промяната в сумите, дължими съгласно опцията за закупуване.

Лизингополучателят отчита изменението на лизинговия договор като *отделен лизинг*, ако едновременно:

- а) изменението увеличава обхвата на лизинговия договор, като добавя правото на ползване на един или повече основни активи;
- б) възнаграждението по лизинговия договор се увеличава със сума, съизмерима със самостоятелната цена за увеличението в обхвата и евентуални корекции на тази цена за отразяване на обстоятелствата по конкретния договор.

Втори вариант е изменението в лизинговия договор да не е отчетено като отделен лизинг към датата на влизане в сила на изменението. В този случай лизингополучателят:

- а) разпределя възнаграждението в променения договор;
- б) определя срока на изменения лизингов договор;
- в) преоценява пасива по лизинга, като дисконтира коригираните лизингови плащания с коригиран дисконтов процент.

Ако изменение в лизингов договор не е отчетено като отделен лизинг, лизингополучателят отчита преоценката на пасива по лизинга като:

- а) намалява балансовата стойност на актива с право на ползване, за да отрази частичното или пълно прекратяване на лизинговия договор, за изменения на лизинговия договор, намаляващи неговия обхват. Лизингополучателят признава в печалбата или загубата всички доходи или загуби, свързани с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор;
- б) извършва съответните корекции на актива с право на ползване за всички други изменения на лизинговия договор.

Предприятието не прилага настоящия стандарт със задна дата по пълния ретроспективен метод в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, с изчисляване на кумулативен ефект към 01.01.2018 г. Приложеният метод за преход е модифицираният ретроспективен метод, използван съгласно възможностите за избор в стандарта. Този метод се прилага само за договори, които не са изпълнени към 01.01.2019 г., датата на първоначалното прилагане на стандарта. Признава се кумулативния ефект от първоначалното прилагане на този стандарт в корекция на салдото на неразпределената печалба в началото на годишния отчетен период, т.е. към 01.01.2020 г. По този метод не се извършват корекции на предходния сравнителен период в годишния финансов отчет.

16 Признаване на приходите и разходите

Счетоводните политики, специфични за предприятието, са разработени съгласно принципите на МСФО 15 относно основните приходни потоци на предприятието. При прилагане на стандарта предприятието анализира следните етапи:

1. Идентифициране на договора с клиент.
2. Идентифициране на отделните задължения за изпълнение в договора с клиент.
3. Определяне на цената на сделката в договора с клиент.

4. При необходимост разпределяне на цената на сделката към отделните задължения за изпълнение в договора с клиент.

5. Признание на приход, включително при удовлетворяване на всяко отделно задължение в договора с клиент.

Предприятието отчита договор с клиент, който е в обхвата на настоящия стандарт, единствено когато са изпълнени всички от следните критерии:

а) страните по договора са одобрили договора (в писмен вид, устно или в съответствие с други обичайни търговски практики) и са решени да изпълняват съответните си задължения;

б) предприятието може да идентифицира правата на всяка от страните по отношение на стоките или услугите, които се прехвърлят;

в) предприятието може да идентифицира условията на плащане за стоките или услугите, които трябва да бъдат прехвърлени;

г) договорът има търговска същност (т.е. в резултат от договора се очаква да се променят рискът, времевите параметри или размерът на бъдещите парични потоци на предприятието); както и

д) има вероятност предприятието да получи възнаграждението, на което то има право в замяна на стоките или услугите, които ще бъдат прехвърлени на клиента. При оценяването на вероятността възнаграждението да бъде получено, предприятието взема предвид само способността и намерението на клиента да заплати размера на възнаграждението в изисквания срок. Размерът на възнаграждението, на което предприятието ще има право, може да бъде по-нисък от цената, посочена в договора, ако възнаграждението е променливо, тъй като предприятието може да предложи на клиента ценова отстъпка.

Предприятието не прилага настоящия стандарт със задна дата по пълния ретроспективен метод в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки, с изчисляване на кумулативен ефект към 01.01.2017 г. Приложеният метод за преход е модифицираният ретроспективен метод, използван съгласно параграф В36 на стандарта. Този метод се прилага само за договори, които не са изпълнени към 01.01.2018 г., датата на първоначалното прилагане на стандарта. Признава се кумулативния ефект от първоначалното прилагане на този стандарт в корекция на салдото на неразпределената печалба в началото на годишния отчетен период, т.е. към 01.01.2018 г. По този метод не се извършват корекции на предходния сравнителен период в годишния финансов отчет.

Допълнителни оповестявания за размера на въздействието, което прилагането на МСФО 15 оказва в настоящия отчетен период върху всяка отделна статия на финансовия отчет спрямо изискванията, прилагани до момента, както и обяснение на причините за съществени промени са представени по-долу:

Няма съществени промени при признаване на приходите през текущата финансова година в сравнение с прилаганата през предходната финансова година счетоводна политика.

Предприятието признава приходите, когато (или като) предприятието удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли обещаната стока или услуга (т.е. актив) на клиента. Даден актив е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

Идентифицирането и удовлетворяването на задълженията за изпълнение водят до прилагане на метод за признаване на прихода в определен момент от времето. Не се прилага метод за признаване на прихода в течение на времето. Запазват се използваните методи за признаване на прихода в сравнение с предходната финансова година. При необходимост от прилагане на метод за признаване на прихода в течение на времето се изчисляват приблизителни суми за оценка на евентуални гаранции, услуги по поддръжката, предварително заплатени такси и предпроизводствени разходи.

Само при необходимост се използват подходящи методи за приблизително оценяване на единичната продажна цена на стока или услуга, които включват, но не се ограничават до, следното:

а) подход на коригираната пазарна оценка - предприятието би могло да направи оценка на пазара, на който продава стоките или услугите си, и да изчисли приблизително цената, която клиентът на този пазар би бил готов да плати за стоките или услугите. Този подход може също да включва позоваване на цени за подобни стоки или услуги, предлагани от конкурентите на предприятието, и коригиране на тези цени, както е необходимо, за да отразяват разходите и маржовете на предприятието;

б) подход на очаквани разходи плюс марж - предприятието би могло да прогнозира очакваните си разходи, свързани с удовлетворяване на задължението за изпълнение, и след това да прибави подходящ марж за тази стока или услуга;

в) остатъчен подход - предприятието може да оцени приблизително единичната продажна цена, като се позове на общата цена на сделката минус сбора от наблюдавани единични продажни цени на други обещани в договора стоки или услуги.

При оценка на задълженията за изпълнение за удовлетворяване с времето, приходите се признават при положение, че дейността на предприятието не създава актив с алтернативна употреба за предприятието и то разполага с гарантирано право на плащане за дейността, извършена към съответната дата.

Ако задължение за изпълнение не е удовлетворено с течение на времето, предприятието удовлетворява задължението към определен момент във времето. За да се определи моментът, в който даден клиент получава контрол върху обещания актив и предприятието удовлетворява задължението за изпълнение, предприятието взема предвид изискванията относно контрола. В допълнение, предприятието взема предвид признаци за прехвърлянето на контрола, които включват, но не се ограничават до следното:

а) предприятието има съществуващо право на плащане за актива - ако клиентът е понастоящем задължен да заплати за актива, това може да означава, че в замяна клиентът е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива;

б) клиентът има законното право на собственост върху актива - законното право на собственост може да показва коя страна по договора може да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива или да ограничи достъпа на други предприятия до тези ползи. Следователно прехвърлянето на законното право на собственост върху актив може да означава, че клиентът е получил контрол върху актива. Ако предприятието запазва законното право на собственост само като защита срещу неплащане от страна на клиента, тези права на предприятието не възпрепятстват клиента да получи контрол върху актива;

в) предприятието е прехвърлило физическото владение върху актива - физическото владение на клиента върху актива може да показва, че клиентът има способността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива или да ограничи достъпа на други предприятия до тези ползи. Въпреки това физическо владение може и да не съвпада с контрола върху даден актив. Например, в някои споразумения за обратно изкупуване и договори за консигнация, клиентът или получателят може да влязат във физическо владение върху актива, който предприятието контролира. И обратно, в някои договорености за фактуриране и задържане, предприятието може да запази физическото владение върху актив, който се контролира от клиента. Примери са споразумения за обратно изкупуване, споразумения за консигнация и договорености за фактуриране и задържане;

г) клиентът носи значителните рискове и ползи от собствеността върху актива - прехвърлянето към клиента на значителните рискове и ползи от собствеността върху актива може да показва, че той е получил възможността да ръководи използването и да

получава по същество всички останали ползи от актива. Въпреки това при извършването на оценка на рисковете и ползите от собствеността върху обещания актив, предприятието изключва всякакви рискове, които пораждат отделно задължение за изпълнение в допълнение към задължението за изпълнение, свързано с прехвърлянето на актива. Например, предприятието може да е прехвърлило контрола върху актива на клиента, но все още да не е удовлетворило допълнителното задължение за изпълнение, свързано с предоставянето на услуги по поддръжката във връзка с прехвърления актив;

д) клиентът е приел актива - приемането на актива от клиента може да показва, че той е получил възможността да ръководи използването и да получава по същество всички останали ползи от актива.

Предприятието признава приходите при прехвърляне на контрола, като е в ролята на принципал, тъй като притежава контрола върху стоките и услугите, преди да ги прехвърли към клиента. Съгласно договорните споразумения с клиентите предприятието не се явява агент при продажбата.

При определяне на цената на сделката предприятието коригира обещания размер на възнаграждението за въздействието на стойността на парите във времето, ако моментът на плащане, договорен (пряко или косвено) от страните по договора, поражда за клиента или предприятието значителна полза от финансирането на прехвърлянето на стоките или услугите към клиента. При тези обстоятелства договорът съдържа значителен компонент на финансиране. Значителен компонент на финансиране може да съществува независимо от това дали обещаното финансиране е изрично посочено в договора, или се подразбира от условията за плащане, договорени от страните по договора. В обичайната дейност на предприятието няма значителен компонент на финансиране в договорите с клиенти.

При определяне на цената на сделката предприятието взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху продажбите). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Естеството, времевите показатели и размерът на възнаграждението, обещано от клиента, влияят на приблизителната цена на сделката. При определяне на цената на сделката предприятието взема предвид въздействието на всички от следните:

- а) променливото възнаграждение;
- б) оценки на променливото възнаграждение, съдържащи ограничения;
- в) съществуването на значителен компонент на финансиране в договора;
- г) непарично възнаграждение; както и
- д) възнаграждение, дължимо на клиент.

Няма необходимост от разпределение на цената на транзакцията към отделните задължения за изпълнение. При евентуална необходимост от това се прилагат относителни самостоятелни продажни цени. В краен случай се прилага метод за приблизително оценяване на база на използването на наблюдаеми входящи данни.

Активите по договори с клиенти отразяват вземанията по признати приходи от продажби. През отчетния период са получени парични средства в резултат на погасяване на вземания по продадени продукция, стоки и услуги с прехвърляне на контрол. Пасивите по договори с клиенти отразяват задълженията по получени аванси за бъдещи продажби. През отчетния период са признати като приходи и в текущия резултат получените аванси за продадени продукция, стоки и услуги с прехвърляне на контрол. Към края на финансовата година активите по договори с клиенти са коригирани с подходящ модел на очакваната кредитна загуба по МСФО 9.

Оповестяването на приходите по категории отразява характера, времевите параметри и

несигурността на приходите и паричните потоци, като води до разбиране на главните фактори. Същото важи за оповестяване на очакваната кредитна загуба. Основните оповестявания са представени по-нататък в приложенията.

Приходите включват справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от данъци върху добавената стойност и предоставени отстъпки. Приходи се признават като следва:

Разходите се признават в момента на тяхното възникване на база на документална обосновааност. Спазват се принципите на текущо начисляване и съпоставимост с приходите.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват. Стопанската изгода на разсрочените разходи е обвързана със следващ отчетен период.

17 Разпределение на дивиденди

Разпределението на дивиденди на акционерите на Дружеството се признава като задължение във финансовите отчети в периода, в който е одобрено.

Приход от дивиденди се признава когато е установено правото да се получи плащането

18 Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки

Приблизителните оценки и преценки са базирани на натрупан опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития при наличните обстоятелства. Достоверността на приблизителните оценки и преценки се преразглежда редовно.

18.1 Значими счетоводни приблизителни оценки и предположения

Дружеството извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване, които могат да се различават от фактическите резултати. Значимите счетоводни приблизителни оценки, при които има значителен риск от последваща съществена корекция на балансовите стойности на активите и пасивите, са дискутирани по-долу:

(а) Данъци върху дохода

Дружеството е данъчен субект, попадащ под юрисдикцията на данъчната администрация. Значителна преценка е необходимо да бъде направена за определянето на данъчната провизия. Съществуват множество операции и изчисления, за които окончателно определения данък е неуточнен в нормалния ход на дейността. Дружеството признава пасиви за очаквани данъчни задължения на база на преценка на ръководството. Когато окончателния данъчен резултат е различен от първоначално отчетените суми, тези разлики ще имат влияние върху краткосрочния данък и провизиите за временни данъчни разлики в периода на данъчните ревизии.

При определяне на данъците върху дохода се спазват изискванията на МСС 12 Данъци върху дохода.

(б) Справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливите цени на котираните инвестиции на активни пазари са базирани на текущите пазарни цени. Ако няма активен пазар за финансов инструмент, Дружеството установява справедливите цени, като използва оценъчни модели. Това включва използване на последни сделки, извършени по справедливи цени, дисконтирани парични потоци, модели за оценки на опции, и други модели, използвани от пазарните участници.

Моделите за оценка отразяват текущите пазарни условия на датата на оценката, които може и да не са представителни за пазарните условия преди и след тази дата. Към датата на баланса ръководството прегледа неговите модели за да подsigури, че те подходящо отразяват текущите пазарни условия, включително относителната ликвидност на пазара и кредитния спред.

При определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти се спазват изискванията на МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност.

(в) Обезценки на вземания

При извършване на обезценки на вземанията ръководството на Дружеството оценява размера и периода на очакваните бъдещи парични потоци свързани с вземанията въз основа на своя опит за сходни по характер вземания, като взема под внимание и текущите обстоятелства за вземанията, преглеждани за обезценка.

При определяне на кредитния риск на вземанията и другите финансови инструменти се спазват изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти.

(г) провизии за обезщетения при пенсиониране на персонала

Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 – Доходи на наетите лица третира това изискване като дългосрочно задължение на работодателя за изплащане на дефинирани доходи при напускане и изисква прилагането на актюерски методи за изчисляване на задължението на работодателя. Стандартът изисква да бъде определена сегашната стойност на бъдещите задължения на работодателя за изплащане на дефинирани доходи, чрез прилагане на кредитния метод на прогнозираните единици.

Изчисленията се извършват индивидуално за всички служители, наети на трудов договор при работодателя на базата на отработения и предстоящия им трудов стаж. Общото задължение се разпределя през целия очакван трудов стаж на наетото лице при работодателя, като размерът на задължението към момента на оценката представлява пропорционална част, отнасяща се за годините на отработения трудов стаж.

(д) провизии за компенсирани отпуски на персонала

Международен счетоводен стандарт (МСС) 19 – Доходи на наетите лица третира това изискване като дългосрочно задължение на работодателя за изплащане на дефинирани доходи при ползване на платен отпуск и изисква прилагането на точни подходящи методи за изчисляване на задължението на работодателя. Стандартът изисква да бъде определена сегашната стойност на бъдещите задължения на работодателя за изплащане на дефинирани доходи.

Изчисленията се извършват индивидуално за всички служители, наети на трудов договор при работодателя на базата на неизползваните дни от компенсиремите отпуски и актуалната стойност на сумата за възнаграждения и осигуровки за работодателя. Осигуровките се формират на база приетите от държавата нормативи за следващата година.

19 Отчитане по сегменти

Информация за дейността по оперативни сегменти се изисква съгласно МСФО 8. Предприятието е публично и попада в обхвата на изискванията за оповестяване на секторна информация.

Оперативен сегмент е компонент на предприятието:

а) който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други

компоненти на същото предприятие);

б) чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководителя на предприятието, вземащ главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента, и оценяване на резултатите от дейността му;

в) за който е налице отделна финансова информация.

Оперативен сегмент може да предприема бизнес дейности, за които още не получава приходи, например, операциите по създаване на предприятие могат да бъдат оперативен сегмент преди да печелят приходи.

Предприятието отчита отделно информация за всеки оперативен сегмент, който: е бил идентифициран или е резултат от обединяването на два или повече от тези сегменти и надхвърля количествените прагове в параграф 13 на МСФО 8.

Оперативните сегменти често показват сходни дългосрочни резултати на дейност, ако имат сходни икономически характеристики. Например биха се очаквали сходни дългосрочни средни брутни маржове за два оперативни сегменти, ако техните икономически характеристики са сходни. Два или повече оперативни сегмента могат да бъдат обединени в един оперативен сегмент, ако обединяването е в съответствие с основния принцип на настоящия МСФО, сегментите имат сходни икономически характеристики и сегментите са сходни във всяко от следните отношения:

а) естеството на продуктите и услугите;

б) естеството на производствените процеси;

в) вида или класа клиенти за техните продукти и услуги;

г) методите, използвани, за разпространяване на техните продукти или за предоставяне техните услуги.

Бизнес дейностите на дружеството, от които то получава приходи и понася разходи, следва да се третира като един единствен оперативен сегмент – производство и търговия на лекарствени форми. Оперативните резултати редовно се преглеждат от ръководителя на предприятието, вземащ главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента, и оценяване на резултатите от дейността му. За лекарствените форми е налице отделна финансова информация.

В такъв аспект посочените във финансовия отчет приходи, разходи, финансов резултат, активи и пасиви се отнасят за един единствен оперативен сегмент – производство и търговия на лекарствени форми в България. Няма възможност и необходимост от разграничение на други оперативни сегменти.

III. ПОЯСНЕНИЯ ПО ОТЧЕТИТЕ

1. Имоти, машини и съоръжения

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Стопански инвентар и транспортни средства	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
На 1 януари 2019 г.				
Отчетна (преоценена) стойност	11 830	30 734	586	43 150
Натрупана амортизация	(0)	(18 974)	(462)	(19 436)
Балансова стойност	11 830	11 760	124	23 714

Към 31 декември 2019 г.

Балансова стойност в началото на периода	11 830	11 760	124	23 714
Новопридобити		2 617	98	2 715
Отписани по балансова стойност				
Преоценка				
Разход за амортизация	(440)	(2 406)	(57)	(2 903)
Отписана амортизация				
Балансова стойност в края на периода	11 390	11 971	165	23 526

На 31 декември 2019 г.

Отчетна (преоценена) стойност	11 830	32 817	684	45 331
Натрупана амортизация	(440)	(20 846)	(519)	(21 805)
Балансова стойност	11 390	11 971	165	23 526

На 1 януари 2020 г.

Отчетна (преоценена) стойност	11 830	32 817	684	45 331
Натрупана амортизация	(440)	(20 846)	(519)	(21 805)
Балансова стойност	11 390	11 971	165	23 526

Към 31 декември 2020 г.

Балансова стойност в началото на периода	11 390	11 971	165	23 526
Новопридобити	13 042	667	152	13 861
Отписани по балансова стойност				
Преоценка				
Разход за амортизация	(447)	(3 134)	(44)	(3 625)
Отписана амортизация				
Балансова стойност в края на периода	23 985	9 503	272	33 760

На 31 декември 2020 г.

Отчетна (преоценена) стойност	24 872	33 484	835	59 191
Натрупана амортизация	(887)	(23 981)	(563)	(25 431)
Балансова стойност	23 985	9 503	272	33 760

В стойността не са посочени сумите, които представляват разходи за придобиване на дълготрайни материални активи. Посочените активи са 2 040 хил. лв. към 31.12.2018 г., към 31.12.2019 г. са 3 456 хил. лв. и 3 969 хил. лв. към 31.12.2020 г.

Към 31 декември на текущата година имотите, машините и съоръженията включват по балансова стойност земи за 13 359 хил. лв. и сгради за 10 626 хил. лв. Към края на предходната година показателите са съответно 829 хил. лв. и 10 561 хил. лв.

Земите и сградите са оценени в края на годината по справедлива стойност въз основа на доклади на лицензирани оценители. Останалите активи в групата Имоти, машини и съоръжения са оценени с годишна оценка - себестойност, намалена с натрупаните амортизации. Според ръководството на дружеството балансовата стойност на всички посочени активи не е по-малка от възстановимата им стойност, поради което няма необходимост от обезценка.

2. Нематериални активи и активи с право на ползване по оперативен лизинг

	Права върху индустриална собственост	Програмни продукти	Активи с право на ползване	Общо
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
На 1 януари 2019 г.				
Отчетна (преоценена) стойност	4 913	766		5 679
Натрупана амортизация	(3 684)	(766)		(4 450)
Балансова стойност	1 229	0		1 229
Към 31 декември 2019 г.				
Балансова стойност в началото на периода	1 229			1 229
Новопридобити	380	9	630	1 020
Отписани по балансова стойност	(316)			(316)
Преоценка				
Разход за амортизация	(414)		(210)	(624)
Отписана амортизация	283			283
Балансова стойност в края на периода	1 162	10	420	1 592
На 31 декември 2019 г.				
Отчетна (преоценена) стойност	4 977	776	630	6 383
Натрупана амортизация	(3 815)	(766)	(210)	(4 791)
Балансова стойност	1 162	10	420	1 592
На 1 януари 2020 г.				
Отчетна (преоценена) стойност	4 977	776	630	6 383
Натрупана амортизация	(3 815)	(766)	(210)	(4 791)
Балансова стойност	1 162	10	420	1 592
Към 31 декември 2020г.				
Балансова стойност в началото на периода	1 162	10	420	1 592
Новопридобити	919	9		928
Отписани по балансова стойност				
Преоценка				
Разход за амортизация	(377)	(6)	(210)	(593)
Отписана амортизация				
Балансова стойност в края на периода	1 704	12	210	1 926
На 31 декември 2020 г.				
Отчетна (преоценена) стойност	5 896	785	630	7 311
Натрупана амортизация	(4 192)	(773)	(420)	(5 385)
Балансова стойност	1 704	12	210	1 926

В стойността не са посочени сумите, които представляват разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи. Посочените активи са 1 642 хил. лв. към 31.12.2018 г., към 31.12.2019 г. са 1 553 хил. лв. и 1 538 хил. лв. към 31.12.2020 г.

Нематериалните активи са оценени с годишна оценка - себестойност, намалена с натрупаните амортизации. Според ръководството на дружеството балансовата стойност на активите не е по-малка от възстановимата им стойност, поради което няма необходимост от обезценка.

3. Инвестиции с малцинствено участие

Дружеството не притежава инвестиции с малцинствено участие.

4. Нетекущи предоставени заеми и нетекущи търговски вземания

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Матуритета на дългосрочните вземания е както следва:		
До една година		
Между една и три години	4 930	4 930
Над три години	19	
Общо	4 949	4 930

Балансовата стойност на дългосрочните вземания и заемите е деноминирана в следните валути:

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Ръмънски лей	19	
Български лев	4 930	4 930
Общо	4 949	4 930

Ръководството на Дружеството счита, че справедливата цена на дългосрочните вземания и предоставените заеми е приблизително равна на тяхната балансова стойност.

Вземанията в лева са оценени по стойността на тяхното възникване. Преглед за обезценка се извършва от ръководството на дружеството в края на всяка година и ако има индикации за подобна обезценка, загубите се начисляват в отчета за всеобхватния доход.

Ръководството на дружеството счита, че представените вземания са събираеми и няма необходимост от начисляване на обезценки на вземания от предходни години, които са в размер на 4 930 хил. лв., за които има сключено споразумение за получаване до края на 2022 г.

4А. Финансови активи и финансови пасиви

<i>Категории в хил. лв.:</i>	31.12.2020	31.12.2019
<i>Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, показващи поотделно:</i>		
i) определените като такива при първоначалното признаване или впоследствие в съответствие с параграф 6.7.1 от МСФО 9	-	-
ii) тези, оценявани задължително по справедлива стойност през печалбата или загубата в съответствие с МСФО 9	1	1
<i>Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, показващи поотделно</i>		
i) определените като такива при първоначалното признаване или впоследствие в съответствие с параграф 6.7.1 от МСФО 9	-	-
ii) тези, които отговарят на дефиницията за държани за търгуване в МСФО 9	-	-
<i>Финансови активи, оценени по амортизирана стойност:</i>		
Вземания от контрагенти	59 808	78 911
Обезценка на вземания от контрагенти	(92)	(42)
Вземания по предоставен заем	-	-
Обезценка на вземания по предоставени заеми	-	-
Общо	<u>59 716</u>	<u>78 869</u>
<i>Финансови пасиви, оценени по амортизирана стойност:</i>		
Задължения към доставчици	6 310	6 571
Задължения по финансов лизинг	2 058	2 200
Задължения по оперативен лизинг	214	425
Заеми от банки	9 783	9 784
Общо	<u>18 365</u>	<u>18 980</u>
<i>Финансови активи, оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, показващи поотделно</i>		
i) финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграф 4.1.2А от МСФО 9	-	-
ii) инвестиции в капиталови инструменти, определени като такива при първоначалното им признаване в съответствие с параграф 5.7.5 от МСФО 9	-	-

5 Материални запаси, търговски и други вземания

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Търговски вземания	59 572	73 459
Обезценка за кредитен риск	(92)	(42)
Аванси от доставчици	236	521
Предоставени заеми		
Съдебни и присъдени вземания	9	6
Данъци за възстановяване		
Други вземания	213	9
Разходи за бъдещи периоди	68	67
Общо търговски и други вземания	60 006	74 020

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Доставки	-	867
Материали	8 982	5 606
Продукция	639	891
Стоки	294	250
Незавършено производство	610	1 149
Общо материални запаси	10 525	8 763

6 Пари и парични еквиваленти

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Каса в лева и чуждестранна валута	2	
Банкови сметки в лева и чуждестранна валута	44	40
Блокирани парични средства		
Всичко	46	40

Балансовите стойности на паричните средства и еквиваленти на Дружеството са деноминирани в следните валути:

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Български лев	43	30
Чуждестранна валута	3	10
Всичко	46	40

Паричните средства в лева са оценени по номиналната им стойност, а паричните средства в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към 31 декември на текущата година и на предходната година. За нуждите на изготвянето на отчета за паричния поток в паричните средства и еквиваленти се включват всички налични парични средства в каси и банки.

7 Акционерен капитал

	Акции в хил. бр.	Обикновени Акции хил. лв.
Към 31 декември 2018 г.	72 200	72 200
Към 31 декември 2019 г.	82 200	82 200

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Към 31 декември 2020 г.

82 200

82 200

Регистрираните обикновени акции са 82 200 000 броя (са били през 2018г. 72 200 000 броя, през 2019г. 82 200 000 броя) с номинална стойност 1 (един) лев за акция (2020 г.: 1 (един) лев за акция). Емитираните акции са напълно платени. Всички акции дават равни права на акционерите.

8 Преоценъчен и други резерви, неразпределена печалба

	Резерв от преоценка на ИМС	Законов и допълнителен резерв	Резерв от преоценка на пенсионни фондове	Общо
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Салдо на 1 януари 2019 г.	4 156	6 477	(32)	10 601
Промени от преоценка			(20)	(20)
Отсрочени данъци	(7)		2	(5)
Друг всеобхватен доход	(7)		(18)	(25)
Разпределение на печалба		1 199		1 199
Салдо на 31 декември 2019 г.	4 149	7 676	(50)	11 775
Салдо на 1 януари 2020 г.	4 149	7 676	(50)	11 775
Промени от преоценка				
Отсрочени данъци				
Друг всеобхватен доход				
Разпределение на печалба				
Салдо на 31 декември 2020 г.	4 149	7 676	(50)	11 775

През 2020г. не са правени преоценки на земи и сгради, защото балансовата им стойност съвпада със справедливите стойности.

Резервите от преоценка на земи и сгради не подлежат на разпределение под формата на дивиденди.

Законовият резерв е формиран съгласно изискванията на Търговския закон и не подлежи на разпределение съгласно действащото законодателство. Допълнителните резерви са образувани по решение на Общото събрание на акционерите с източник неразпределена печалба.

Резервите от преоценка на пенсионни фондове се формират в резултат на ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби съгласно доклад на лицензиран актюер. Докладът е от Ангел Терзиев, лицензия №03-АО/19.04.2007 г., от 12.02.2020 г.

Резервите от актюерски преоценки не подлежат на разпределение под формата на дивиденди.

Към 31.12.2020г. предстои да бъде направена преоценка на пенсионни фондове.

Неразпределената печалба формирана от текущите резултати от дейността през предходните години. През 2019 г. е увеличен капитала за сметка на неразпределената печалба със 10 000 хил. лв. и са увеличени резервите (фонд „Резервен“ и допълнителни резерви) със 1 199 хил. лв.

9 Заеми

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Нетекучи задължения по финансов лизинг	1 662	1 823
Нетекучи задължения по оперативен лизинг	214	214
Текущи задължения по финансов лизинг	396	405

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Текущи задължения по оперативен лизинг	-	211
Краткосрочен заем	9 783	9 784
Всичко	12 055	12 437

Условията по краткосрочни банкови заеми към 31.12.2020 година са както следва:

Банка кредитор:	ОББ АД
Договорен размер на кредита:	7 823 хил. лв. (4 000 хил. евро)
Годишна лихва:	Тримесечен EURIBOR+надбавка от 2 пункта
Падеж:	20.12.2021 година
Обезпечение:	Ипотеки и залози
Цел на кредита:	Рефинансиране на съществуващ кредит и за оборотни средства
Задължение към края на текущата година:	7 822 хил. лв.

Банка кредитор:	ОББ АД
Договорен размер на кредита:	1 956 хил. лв.(1 000 хил. евро)
Годишна лихва:	Тримесечен EURIBOR+надбавка от 2 пункта
Падеж:	20.12.2021 година
Обезпечение:	Ипотеки и залози
Цел на кредита:	Оборотни средства
Задължение към края на текущата година:	1 959 хил. лв.

Ипотеките включват поземлени имоти с материален интерес 3 575 хил. лв.

Залозите включват машини и оборудване с материален интерес 4 609 хил. лв.

Задълженията по договорите за финансов лизинг са деноминирани в евро. Брутната сума за изплащане включва 2 058 хил. лв. главница и полагащите се лихви съгласно погасителните планове.

10 Отсрочени данъци

Отсрочените данъци се отчитат за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност за целите на счетоводното отчитане при данъчна ставка в размер на 10% (предходната: 10%) приложима за годината, в която се очаква да се проявят с обратна сила.

Движенията на отсрочените данъци са както следва:

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
В началото на годината	(1 264)	(1 264)
(Приход)/разход в отчета за всеобхватния доход	17	17
(Приход)/разход в отчета за собствения капитал	(61)	(61)
В края на годината	(1 308)	(1 308)

Отсрочени данъчни пасиви	Земи и сгради преоценка	Амортизации на активи	Общо
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Към 1 януари 2019	(409)	(889)	(1 298)
Дебит /(кредит) в собствен капитал поради промяна на временните разлики	(7)		(7)
Разход/(приход) в отчета за всеобхватния доход		(53)	(53)

поради промяна на временните разлики

Към 31 декември 2019 (416) (942) (1 358)

Дебит /(кредит) в собствен капитал поради

промяна на временните разлики

Разход/(приход) в отчета за всеобхватния доход

поради промяна на временните разлики

Към 31 декември 2020 (416) (942) (1 358)

Отсрочени данъчни активи	Отпуски, доходи и пенсионни обезщетения	Обезценки на вземания и разлики от лизинг	Общо
Към 1 януари 2019	29	5	34
(Разход)/приход в отчета за всеобхватния доход	14	2	16
Към 31 декември 2019	43	7	50
(Разход) /приход в отчета за всеобхватния доход			
Към 31 декември 2020	43	7	50

Общата сума на отсрочените данъчни активи и пасиви е пасив в размер на 1 308 хиляди лева (2019: пасив за 1 308 хиляди лева).

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират, понеже се отнасят за една и съща данъчна администрация.

Дългосрочни задължения към персонала

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	159	159
Общо	159	159

Дружеството е назначило сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

11 Търговски и други задължения

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Задължения към доставчици	5 587	6 571
Задължения към персонала	347	385
Данъци и социално осигуряване	129	311
Текущ корпоративен данък	-	142
Други задължения	247	24
Неизплатени дивиденди	-	-
Провизии	-	-
Общо	6 310	7 433

”ЧАЙКАФАРМА ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИТЕ ЛЕКАРСТВА” АД

Търговските и други задължения са деноминирани в:

Български лев	3 015	4 263
Евро	2 869	2 339
Долари на САЩ	426	831
	6 310	7 433

Задълженията в лева са оценени по стойността на тяхното възникване, а тези в чуждестранна валута по заключителния курс на БНБ към 31.12.2020 г.

Търговските задължения се отчитат по първоначална цена на придобиване по номинална стойност на лева и по левовата равностойност на чуждестранната валута по централния курс на БНБ.

Всички търговски и други задължения са деноминирани и оценени по номинална стойност на лева. Ръководството на дружеството счита, че няма необходимост от начисляване на провизии във връзка с претенции или поети ангажименти за лихви, неустойки и други плащания по задълженията.

12 Приходи

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Продажби на продукцията	37 566	32 766
Продажби на стоки	2 114	1 626
Продажба на услуги	67	51
Изменение на запасите от продукцията и незавършено производство		1 734
Други приходи	283	281
Общо	40 030	36 458

Продажбите на продукцията и стоки са свързани с лекарствени форми. Те се осъществяват на територията на страната.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване плащане или възнаграждение, като се измерват по номинална стойност на лева.

Категории приходи от продукцията и стоки в хил. лв.

а) вид продукцията и стоки

Лекарствени продукти

Друга продукцията и стоки

Общо приходи

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ	ХИЛ. ЛВ
Лекарствени продукти	39 680	34 392
Друга продукцията и стоки	-	-
Общо приходи	39 680	34 392

б) географски регион

България

Вътреобщостни доставки в Европейски съюз

Износ за трети страни

в) пазар или вид клиент

Общо приходи

България	38 755	33 768
Вътреобщостни доставки в Европейски съюз	386	311
Износ за трети страни	539	313
Общо приходи	39 680	34 392

13 Разходи за дейността

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Балансова стойност на продадени стоки	(817)	(748)
Изменение на запасите от продукцията и незавършено производство	(784)	
Материали	(14 317)	(12 017)
Външни услуги	(14 083)	(12 061)
Разходи за заплати	(4 034)	(3 683)
Разходи за социално осигуряване	(742)	(676)
Разходи за амортизация	(4 231)	(3 526)
Други	(658)	(803)
Общо	(39 666)	(33 514)

Разходите за дейността са свързани с производството и продажбите на лекарствени форми.

Разходите се оценяват по справедливата стойност на платеното или подлежащо на плащане, като се измерват по номинална стойност на лева или по левовата равностойност на чуждестранната валута по централния курс на БНБ за деня на операцията.

Значителен дял от разходите за материали заемат таблетките (6 652 хил. лв.) и субстанциите (5 277 хил. лв.).

Основен дял от разходите за външни услуги се пада на маркетингането на стоките - 9 784 хил. лв.

Разходите за амортизации се формират най-вече от амортизацията на машини и оборудване – 4 231 хил. лв. Възнагражденията по трудови правоотношения са съществена част от разходите за заплати – 3 936 хил. лв.

14 Финансови приходи и разходи

14.1 Финансови приходи

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Приходи от лихви	505	344
Приходи от валутнокурсони разлики	68	40
Приходи от операции с финансови инструменти		1
Общо	574	385

Приходите, създадени от използването от други лица на лихвоносни активи на предприятието, както и по други финансови операции, са признати когато е вероятно предприятието да има икономически ползи, свързани със сделката и сумата на приходите може да бъде надеждно оценена.

14.2 Финансови разходи

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Разходи за лихви	(233)	(224)
Разходи от валутнокурсони разлики	(98)	(83)
Други финансови разходи	(53)	(59)
Общо	(384)	(366)

Разходите, създадени от използването от предприятието на лихвоносни активи на други

лица, както и по други финансови операции, са признати, когато е вероятно предприятието да намалява икономически ползи, свързани със сделката, и сумата на разходите може да бъде надеждно оценена.

15 Разход за данъци и друг всеобхватен доход за периода

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Текущ разход за данък върху дохода	(210)	(356)
Отсрочени данъци		(39)
Общо	(210)	(395)

За 2020 година данъчната ставка остава непроменена на 10% (2019 г. - 10%) съгласно изискванията на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Данъкът върху печалбата на Дружеството се различава от теоретичната сума, която би се получила при прилагане на приложимата данъчна ставка към счетоводния резултат преди данъци както следва:

	31.12.2020	31.12.2019
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
Печалба преди данъци	554	2 963
Данък, изчислен при ефективна данъчна ставка 10% (2020 г.: 10%)	(210)	(356)
Корекция от непризнати приходи и разходи		
Корекция на активи и пасиви за отсрочени данъци		(39)
Разход за данък в отчета за доходите	(344)	(2 568)

16 Печалба на акция*Основна печалба на акция*

Основната печалба на една акция се изчислява като се раздели нетната печалба за разпределение между основните акционери на средно-претегления брой издадени през годината обикновени акции, от които се вадят средния брой обратно изкупени от Дружеството обикновени акции.

Печалба на акция с намалена стойност

За целите на изчислението на печалба на акция с намалена стойност, средно претегленият брой на издадените обикновени акции е коригиран с всички книжа, потенциално конвертируеми в обикновени акции. Към 31 декември на текущата и на предходната година Дружеството няма издадени конвертируеми ценни книжа, което обяснява равенството на двата коефициента.

17 Дивиденди на акция

Дивидентите, подлежащи на плащане, се отчитат едва след като бъдат гласувани на годишното общо събрание на акционерите. С Решение на Общото събрание от 22.06.2020г. капиталът е увеличен от 82 200 000 лева на 84 500 000 лв, чрез емитиране на нови 2 300 000 (два милиона и триста хиляди) обикновени безналични акции с номинална стойност от 1 (един) лева. Увеличаването на капитала е извършено чрез капитализиране на печалбата по

реда на чл. 197 от Търговския закон. Увеличаването на капитала все още не е вписано в Търговския регистър, поради което не намира отражение в междинните отчети.

На Общото събрание на акционерите, проведено през 2014 г. е гласувано разпределяне на дивидент на стойност 110 хил. лв. и увеличение на капитала за 11 500 хил. лв. През 2015 г. е гласувано на Общо събрание на акционерите разпределяне на дивидент на стойност 35 хил. лв. и увеличение на капитала за 6 100 хил. лв. и увеличение на резервите с 681 хил. лв. На проведеното Общо събрание през месец юни 2016 г. беше решено 7 000 лв. от печалбата за 2015 г. да отиде за увеличение на капитала, 780 хил. лв. за увеличение на резервите. Дивидент не беше разпределен.

На проведеното Общо събрание през месец юни 2017 г. беше решено 7 700 лв. от печалбата за 2016 г. да отиде за увеличение на капитала, 885 хил. лв. за увеличение на резервите. Дивидент не беше разпределен.

На проведеното Общо събрание през месец април 2018 г. беше решено 7 900 лв. от печалбата за 2017 г. да отиде за увеличение на капитала, 883 хил. лв. за увеличение на резервите. Дивидент не беше разпределен.

На проведеното Общо събрание през месец април 2019 г. беше решено 10 000 лв. от печалбата за 2018 г. да отиде за увеличение на капитала, 1 199 хил. лв. за увеличение на резервите. Дивидент не беше разпределен

18 Условни задължения

Понастоящем се водят съдебни дела с несъществени суми, от които се очаква положителна развързка за предприятието. Дружеството няма други поети условни задължения и ангажименти със съществен характер съгласно сключените договори, водените съдебни дела и други документи.

Данъчно облагане

Данъчните власти са извършили пълна проверка на Дружеството до 2005 г. включително. Не са констатирани значими нарушения или забележки.

Данъчните служби могат по всяко време да проверят отчетите и регистрите в рамките на петте последователни години, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати данъчното задължение, и да наложат допълнителни данъчни задължения или глоби. На ръководството на Дружеството не са известни обстоятелства, които биха могли да доведат до възникване на съществени задължения в тази област.

19 Сделки със свързани лица

Към 31.12.2019 г. и към 31.12.2020 г. дружеството няма свързани лица-предприятия с наличието на контрол.

Транзакции със свързани лица

Крайните салда на вземания и задължения от и към свързани лица в края на годината са с включен данък върху добавената стойност. Продажбите и покупките с предприятията – свързани лица са без включен данък върху добавената стойност.

През текущата година и през предходната година няма извършени сделки с членовете на Съвета на директорите и изпълнителния директор.

20 Възнаграждение на ключовия управленски персонал и одит

Начислени са краткосрочни доходи на ръководството през четвъртото тримесечие на 2020г. в размер на 88 хил. лв. съгласно сключените договори. Начислени са разходи за одит през отчетния период в размер на 12 хил. лв. съгласно сключения договор.

21 Управление на финансовия риск

Осъществявайки дейността си, Дружеството е изложено на многообразни финансови рискове. Програмата на Дружеството за цялостно управление на риска е съсредоточена върху непредвидимостта на търговските пазари и има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат на Дружеството. Дружеството не използва деривативни финансови инструменти, за да хеджира определени рискови експозиции.

(а) Валутен риск

Дружеството не е изложено на съществен риск, свързан с валутните курсове, тъй като неговите активи, пасиви и сделки са деноминирани в български лева или евро, и левът е вързан за еврото, според правилата на Валутния съвет. Извършва се редовен контрол върху елементите на баланса с цел минимизиране излагането на валутно-курсов риск.

(б) Ценови риск

Дружеството не е изложено на риск от промяна на цената на финансови инструменти, тъй като не притежава такива със съществени размери. Дружеството е изложено на риск от промяна в цените на продукцията и стоките, а също така и на материалите. За целите на управлението на ценовия риск, произтичащ от продажби на услуги, Дружеството систематично следи пазарните цени, оптимизира разходите и търси подходящи основни клиенти.

(в) Лихвен риск

Лихвоносните активи на Дружеството могат да бъдат с фиксирани и плаващи лихвени проценти. Заеми с променлив лихвен процент излага Дружеството на лихвен риск от промени на бъдещите парични потоци, а заемите с фиксиран лихвен процент – на лихвен риск от промяна на справедливата стойност. Политиката на Дружеството е да получава заеми и да предоставя заеми, като минимизира лихвения риск. Към 31 декември на текущата и на предходната година Дружеството не притежава лихвоносни активи и пасиви, отчитани по справедлива цена, и съответно не е изложено на риск от промяна на паричните потоци и справедливата стойност.

(г) Кредитен риск

В Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск. Дружеството е установило политики, подsigуряващи извършването на продажби на основен клиент с незабавно плащане или плащане в разумен срок от време съгласно споразумения. Кредитният риск произлиза основно от пари и парични еквиваленти в банки и други финансови институции, също както и от предоставени заеми. За банки и други финансови институции, се приемат само институции с висок кредитен рейтинг. Ръководството не очаква загуби, в следствие на неизпълнение на задълженията на своите контрагенти.

Всички финансови активи са с контрагенти, които нямат външен кредитен рейтинг и нямат неизпълнение за минали периоди.

(д) Ликвиден риск

Предпазливото управление на ликвидния риск предполага поддържане на достатъчно

количество парични средства и други ликвидни средства. Поради динамичната природа на основните типове бизнес, Финансовия отдел на Дружеството има за цел да постигне гъвкавост във финансирането, като поддържа достатъчно парични средства и търговски вземания, които да се използват за ликвидиране на задълженията в разумен срок от време.

Управление на капиталовия риск

Целите на Дружеството при управление на капитала са да защитят способността на Дружеството да продължи като действащо предприятие с цел да осигури възвръщаемост за акционерите и поддържане на оптимална капиталова структура.

За да поддържа или изменя капиталовата структура, Дружеството може да коригира сумата на изплатените дивиденди, да върне капитал на акционерите, да емитира нови дялове или да продаде активи, за да изплати дългове. В допълнение на това, управлявайки ликвидността и капиталовата структура, Дружеството може да увеличи акционерния капитал, както и да вземе заеми.

22 Събития след датата на отчета

След 31 декември 2020 г. няма значими събития за оповестяване, които да засягат съществени промени във финансовото и имущественото състояние на дружеството.

Дата на изготвяне: 25.01.2021 г.

Съставител:.....

(Петя Монева)

Ръководител:.....

(Бисер Георгиев)